

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

રમેશ દત્ત

વિરુદ્ધ

પંજાબ રાજ્ય

ઓગસ્ટ ૨૧, ૧૯૯૬

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. રામાસ્વામી અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. બી. પટનાયક]

જમીન સંપાદન કાયદો, ૧૯૮૪ :કલમ ૪ (૧), ૨૩ (૧), ૨૩ (૧-એ), ૨૩ (૨) અને ૨૮ (૧૯૮૪ના સુધારા અધિનિયમ, ૬૮ દ્વારા સુધારેલ).

જમીન સંપાદન-વળતરનું નિર્ધારણ-મોટા પ્રમાણમાં જમીનનું સંપાદન-મરઘાં ઉછેર ફાર્મ ના વ્યવસાયના નુકસાન માટે દાવો-જમીન માલિક ગેરકાયદેસર કબજામાં રહ્યા અને વ્યવસાય ચાલુ રાખ્યો-આવકમાં કોઈ નુકસાન સહન ન

કરપું-વ્યવસાયના ગુકસાનને કારણે વળતર મેળવવા માટે હકદાર નથી-જમીન ઉચ્ચ અદાલતે દાવેદારોના વ્યવસાયના વિસ્થાપન માટે એક વર્ષ માટે વળતરનો નિર્દેશ આપવામાં ભૂલ કરી-રાજ્યએ હાઈકોર્ટની અપીલમાં આ રકમ પર સવાલ ઉઠાવ્યો નથી કે તેમાં ખલેલ પહોંચાડવામાં આવ્યો નથી-જમીન માલિક સુધારેલા કાયદા હેઠળ જોગવાઈઓના લાભ માટે હકદાર નથી.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:

સિવિલ અપીલ નં.૪૧૪૮/૧૯૮૯ વગેરે.

પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના આર. એફ. એ. નંબર ૧૦૦૫ અથવા ૧૯૭૯ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે કે. કે. મોહન.

સામાવાળા તરફે મનોજ સ્વરૂપ વતી એચ. એસ. મુંજરા.

કોર્ટનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૯૮૪ (ટૂંકમાં, "અધિનિયમ") ની કલમ ૪ (૧) હેઠળ જાહેરનામું ૧૬ ઓક્ટોબર, ૧૯૭૦ ના રોજ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં ભટિંડાની મહેસૂલ સંપત્તિમાં ૧૮૦ એકર જમીનનો મોટો હિસ્સો હસ્તગત

કરવામાં આવ્યો હતો. આ અર્વાર્ક કલમ ૧૧ હેઠળ ૨૪ માર્ચ, ૧૯૭૮ના રોજ આપવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તાએ જમીન માટે વળતર અને જમીનમાં ચાલતા મરઘાં ઉછેરના વ્યવસાયના નુકસાન માટે પણ દાવો કર્યો હતો. પ્રતિ ચો.મી. દીઠ રૂ.૧૦ વધારાના જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા વળતરનો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો, જેને ઉચ્ચ અદાલતે સમર્થન આપ્યું હતું કારણ કે તેમાં વધારો કરવા માટે રજૂઆત કરવામાં આવી ન હતી. આમ, જ્યાં સુધી જમીનના વળતરની વાત છે, ત્યાં સુધી બજાર મૂલ્ય રૂ.૧૦ પ્રતિ ચોરસ. ચાર્જ દાવેદારની અપીલમાં એકમાત્ર પ્રશ્ન છે: શું દાવેદાર વ્યવસાયના નુકસાન માટે વળતર મેળવવા માટે હકદાર હશે? અધિનિયમની કલમ ૨૩(૧) ની ચોથી કલમ અનુસાર, અધિનિયમ હેઠળ હસ્તગત કરેલી જમીન માટે વળતરની રકમ નક્કી કરતી વખતે, કોર્ટ કલેક્ટર દ્વારા તેની કમાણીના નુકસાન માટે જમીનનો કબજો લેતી વખતે રસ ધરાવતી વ્યક્તિ દ્વારા જો કોઈ નુકસાન થયું હોય તો તે પણ ધ્યાનમાં લેશે. માપદંડ, તેથી, કબજો લેવાની તારીખે વ્યવસાયના નુકસાન માટેનું વળતર છે. સંદર્ભ અદાલત દ્વારા જાણવા મળ્યું છે કે, અપીલકર્તા ૨૬ એપ્રિલ, ૧૯૭૭ સુધી કબજામાં રહ્યો અને તેણે પોતાનો વ્યવસાય ચાલુ રાખ્યો. અપીલકર્તા દ્વારા ઉલટ-તપાસમાં સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે તે પુરાવા રજૂ કરતી વખતે પણ મરઘાં ઉછેર કેન્દ્રમાં પક્ષીઓનો નિકાલ કરી રહ્યો હતો. તદનુસાર, જિલ્લા ન્યાયાધીશે તારણ આ રીતે નોંધ્યું: "ઉલટ તપાસમાં તેમણે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમણે પોલ્ટ્રી ફાર્મમાં પક્ષીઓનો નિકાલ કરવાનું શરૂ કર્યું હતું

અને પોલ્ટ્રી ફાર્મના સંપાદનથી બ્રોઇલર્સના નિકાલમાં કોઈ ફરક પડ્યો ન હોત, જે અન્યથા નિકાલ કરવાના હતા. તેમના જણાવ્યા અનુસાર, તેમણે તેમનો નિયમિત વ્યવસાયમાં નિકાલ કર્યો હતો. આ ઉપરાંત, તેમણે જિલ્લા ન્યાયાધીશ શ્રી સરનજીત સિંહ ગ્રીલના ચુકાદાની નકલ રેકૉર્ડ આંક પીએક્ષ નું નિર્માણ કર્યું હતું. ૩૫ નગર, તારીખ ૨૬.૪.૧૯૭૭, આંક-પી, શ્રી શમશાદ અલી ખાન જિલ્લા ન્યાયાધીશ, રોપર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૨.૮.૧૯૭૫ ના ચુકાદાની નકલ. ચુકાદાઓની આ નકલો તે સાબિત કરવા માટે રજૂ કરવામાં આવી હતી કે તે વ્યવસાયના નુકસાનને કારણે વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે.

ગેરકાયદેસર રીતે કબજામાં રહ્યા અને વ્યવસાય ચાલુ રાખ્યો હોવાથી તેને કમાણીમાં કોઈ નુકસાન થયું ન હતું. બીજી બાજુ, તેમણે લાભ મેળવ્યો હતો. તેથી તે વધુ વળતર મેળવવાનો હકદાર નથી.

ઉચ્ચ અદાલતે દેખીતી રીતે ૧૨,૦૦૦ પક્ષીઓ માટે એક મહિના માટે પક્ષી દીઠ ૧ રૂપિયાના દરે તેમના વ્યવસાયના વિસ્થાપન માટે એક વર્ષ માટે વળતર ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં ભૂલ કરી હતી.જો કે, રાજ્યએ આ અપીલમાં આ રકમ પર સવાલ ઉઠાવ્યો નથી અને સંબંધિત અપીલ માત્ર ૧ ૭૮૪ ના સુધારા અધિનિયમ ૮ હેઠળ વધારાના લાભો સુધી મર્યાદિત હોવાથી, આપણે તે દરે વળતર આપવામાં વિદ્વાન સિંગલ ન્યાયમૂર્તિના તારણોને ખતેલ પહોંચાડવાની જરૂર નથી, જો કે આપણને તે ગેરકાયદેસર લાગે છે.તેથી દાવેદારની અપીલ વધુ વિચારણા માટે યોગ્ય છે.તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

જ્યાં સુધી રાજ્યની અપીલને લાગેવળગે છે ત્યાં સુધી કલેક્ટરનો એવોર્ડ ૨૪ માર્ચ, ૧૯૭૮નો છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, ૧૯૮૪ના સુધારા અધિનિયમ ૮૮ હેઠળ સોલેટિયમ કલમ ૨૩(૨) હેઠળ આપવામાં આવે છે, જાહેરનામાની તારીખથી વાર્ષિક ૧૨% લેખે વધારાની રકમ અથવા કબજો લેવાની તારીખ સુધી, બેમાંથી જે વહેલું કલમ ૨૩ (૧-એ) હેઠળ હોય અને કલમ ૨૮ પરંતુક હેઠળ વધેલા વ્યાજમાં સ્પષ્ટપણે કોઈ અરજી નથી.તદનુસાર, મંજૂર કરાયેલી વધારાની રકમ રદ કરવામાં આવે છે.તેના બદલે, કબજો લેવાની તારીખથી ડિપોઝિટની તારીખ સુધી વધેલા વળતર પરક ટકા વ્યાજ અને વધેલા વળતર પર ૧૫ ટકા વળતર આપવાના જિલ્લા ન્યાયાધીશના ચુકાદાને સમર્થન

આપવામાં આવ્યું છે.તે મુજબ રાજ્યની અપીલને મંજૂરી છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.